

Ka rodno odgovornijem budžetu Kosova za 2026.

Poštovani generalni sekretaru, gđo. Fahrije Tërnavë,

Poštovani direktore Departmana za budžet i finansije, gđo. Drita Xheladini

Pišem Vam u ime Mreže žena Kosova (MŽK) kako bih Vas zamolila za hitnu pažnju u vezi sa zahtevom Ministarstva unutrašnjih poslova za budžet za 2026. godinu.

Kao što možda znate, rodno odgovorno budžetiranje (ROB) ima za cilj da osigura da se sredstva budžetiraju i troše ka rešavanju potencijalno različitih potreba žena, muškaraca, dečaka i devojčica, identifikovanih kroz rodnu analizu. Prema kosovskom [Zakonu br. 05/L-020 o ravnopravnosti polova](#), ROB je obavezan za sve javne institucije. Nesprovođenje ROB-a predstavlja pravni prekršaj koji podleže sankcijama. Pored toga, Vlada ima interes da sprovede ROB u kontekstu svojih [obaveza prema Ciljevima održivog razvoja UN](#) (COR), tačnije [COR 5, indikator 5.c.1](#); Dodatnom okviru za javne rashode i finansijsku odgovornost ([DOJRFO](#)) za procenu rodno odgovornog upravljanja javnim finansijama ([ROUJF](#)); i, što je najvažnije, kao najbolja praksa u finansijskom upravljanju. Sprovođenje ROB-a može doprineti efikasnijem, delotvornijem, odgovornijem i transparentnijem trošenju vladinih resursa, uključujući i trošenje resursa za postizanje ravnopravnosti polova. Stoga je Ministarstvo finansija, rada i transfera, putem budžetskog cirkulara, zatražilo od [svih budžetskih organizacija na centralnom nivou](#) da dostave aneks svojim zahtevima za raspodelu budžeta za 2026. godinu, u kojem se objašnjava kako njihov budžet obezbeđuje ROB.

Vlada mora da uključi službenike za ravnopravnost polova iz vladinih tela i organizacija civilnog društva u javne konsultacije koje se odnose na budžet, kako je propisano [Uredbom \(VRK\) br. 12/2016 o obavezama i odgovornostima relevantnih službenika za rodnu ravnopravnost u ministarstvima i opštinama](#) i [Uredbom \(VRK\) br. 17/2024 o radu Vlade Republike Kosovo](#). Da bi podržala Vladu u sprovođenju njenih odgovornosti, MŽK, mreža od 102 različite organizacije za prava žena, pripremila je ovo pismo u cilju poboljšanja ROB-a u Zakonu o budžetskim izdvajanjima za 2026. godinu. Naše preporuke se zasnivaju na istraživanju i dokazima o potrebama koje je sprovela MŽK-a:

- **Poboljšati zaštitu žrtava rodno zasnovanog nasilja i sprečiti recidivizam u slučajevima rodno zasnovanog nasilja dodelom sredstava za kupovinu i održavanje elektronskih sistema za obeležavanje, uključujući elektronske narukvice.** Oni su ključni za praćenje počinitelaca i osiguravanje da se pridržavaju zabrana prilaska, pružajući dodatni sloj bezbednosti za žrtve u skladu sa [Zakonom br. 05/L-003 o elektronskom nadzoru lica kojima se odlukom suda ograničava kretanje](#).
- **Budžetirati i organizovati zajedničku obuku za službenike Policije Kosova za specijalizaciju u oblasti sajber bezbednosti i rodno zasnovanog nasilja** radi bolje koordinacije u postupanju sa slučajevima rodno zasnovanog sajber kriminala.
- **Obezbediti odgovarajuća budžetska sredstva kako bi se osiguralo da planirana platforma za sajber bezbednost prikuplja podatke razvrstane po polu o osobama koje je koriste, osigurava poverljivost, štiti etičke standarde, štiti podatke i ima korisnički interfejs koji uključuje mehanizme upućivanja putem kojih korisnici mogu da podnose žalbe.** Takođe treba izdvojiti sredstva za **podizanje svesti koje transformišu rodne norme** i bavi se rodno zasnovanim sajber nasiljem.
- **Budžet za osnivanje info centara sa besplatnim, bezbednim, javno dostupnim računarima u opštinama, kao što su biblioteke i javne kancelarije, kako bi se olakšao pristup onlajn javnim uslugama za različite žene i muškarce.** [Ove mere će pomoći u rešavanju rodni i međusobnih barijera, kao što su starost i etnička pripadnost, koje utiču na pristup digitalnim uslugama.](#) Takođe, budžet za **obuku osoblja** za pomoć u korišćenju onlajn softvera za pristup javnim uslugama i dodelu subvencija za **ugovaranje kvalifikovanih organizacija civilnog društva (OCD) ili preduzeća** za pružanje ovih usluga, uključujući terenski rad od vrata do vrata radi podrške korišćenju digitalnih javnih usluga.

- Izdvojiti dovoljan budžet za **obuku svih policijskih službenika u intersekcionalnoj komunikaciji koja je odgovorna na rodne aspekte i konflikte.**

MŽK snažno poziva Ministarstvo unutrašnjih poslova da sprovede ove preporuke u skladu sa postojećim obavezama Vlade i ka budžetu za 2026. godinu koji više usvaja rodnu ravnopravnost. Takođe vas snažno podstičemo da objavite onlajn aneks budžeta vašeg ministarstva za 2026. godinu, koji je zahtevalo Ministarstvo finansija, rada i transfera i u skladu sa COR 5.c.1, transparentno objašnjavajući kako će vaš budžet za 2026. godinu doprineti unapređenju rodne ravnopravnosti i predviđenim rashodima u vezi sa tim.

Zahvaljujemo vam na pažnji i radujemo se našoj daljoj saradnji.

Iskreno,

Igballe Rogova
Izvršni direktor
Mreža žena Kosova